

INICIJATIVA

Časopis osoba sa invaliditetom - 2013. godina - broj 109

HynPysry

BESPLATAN
PRIMJERAK

SADRŽAJ

EURES I MEĐUNARODNO POSREDOVANJE PRI ZAPOŠLJAVANJU	3
ILO - MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA RADA	4
KULTURA PONAŠANJA U POSLOVANJU	5 - 6
OBUKA OSOBA SA INVALIDITETOM	7
"DA LI SA NJOM MISLIŠ PRED OLTAR"	8 - 12
LJUBAV NEMA PREDRASUDE	13
IZ AKTIVNOSTI	14
BRITANCI PODIJELJENI U SEDAM KLASA	15
VIJESTI	16
TRAŽE SE RAZNA ZANIMANJA	17
UNIVERZALNI LIJEK	18
AGENTI TRAŽE ANOREKSIČNE MODELE	19
ŽIVOT MALE BOGATAŠICE	20
STRATEGIJA MANIPULACIJE LJUDIMA	21
HUMANITARNE AKCIJE U BIH	22
ROĐENA BEZ OČIJU I NOSA	23
OTAC I KĆER	24
UMRLA ŽENA KOMPJUTER	25
ŠARENA STRANA	26
IZGUBIO SAM VID ALI NE I VIZIJU	27

NEKE INFORMACIJE KORIŠTENE SU IZ DNEVNIIH NOVINA I INTERNET STRANICA.

Informativni centar za osobe sa invaliditetom "Lotos" Tuzla

Redakcija:

Fikreta Hasanović
Anes Čehović
Suvad Zahirović
Sanja Zahirović
Jasminko Bijelić
Mersiha Mehmedović

Glavni i odgovorni urednik:

Fikreta Hasanović

Adresa redakcije:

M. i Ž. Crnogorčevića 3
75 000 Tuzla

Tel./Fax: + 387 35 251-476, 251-245

E-mail:

ic.loتوs@bih.net.ba
info@ic-loتوs.org.ba

Web:

www.ic-loتوs.org.ba

Izdavač:

Informativni centar za osobe sa invaliditetom "Lotos" Tuzla

Tiraž:

1000 primjeraka

INICIJATIVA (lat.)

Podsticaj za neku aktivnost posebno u pravu, zakonodavna inicijativa, pravo na podnošenje prijedloga zakona i drugih akata s pravnim dejstvom.

Uopšte, "čovjek od inicijative" je onaj koji samostalno preduzima potrebnu aktivnost u svom ili širem djelokrugu privatnog ili javnog života, ne čekajući za sve naredbe ili spoljašnji podsticaj.

Broj: 08-651-437-4/97
Sarajevo 16.12.1997. god.
Redni broj: 746

Upis u evidenciju javnih glasila izvršen u skladu sa Zakonom o javnom informisanju.

EURES I MEĐUNARODNO POSREDOVANJE PRI ZAPOŠLJAVANJU

EURES je mreža javnih zavoda za zapošljavanje u partnerstvu s Europskom komisijom (zemlje europskog ekonomskog prostora plus Švicarska).

EURES mreža pokrenuta je 1993. godine i instrument je poboljšanja mobilnosti odnosno prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage na europskom tržištu rada.

Svrha EURESA je pružanje informacija, savjetovanja i usluga posredovanja (job-matching) kako za poslodavce tako i tražiteljima zaposlenja, ali i svim građanima koji smatraju da im može doprinijeti princip slobodnog kretanja ljudi.

U europskim prekograničnim regijama, EURES ima važnu ulogu u pružanju informacija i pomoći u rješavanju svih vrsta problema vezano uz prekogranično putovanje na posao s kojim se mogu susresti radnici i poslodavci. Više od 850 EURES savjetnika, na dnevnoj bazi u kontaktu je sa poslodavcima i tražiteljima zapošljavanje širom Europe. EURES savjetnici su trenirani specijalisti koji pružaju tri osnovne EURES usluge: informacije, usmje-

ravanje i posredovanje kako tražiteljima zaposlenja, tako i poslodavcima zainteresiranim za europsko tržište rada. Razvili su specijalizirano znanje o praktičnim, pravnim i administrativnim prepostavkama vezanim uz mobilnost na nacionalnom i međudržavnom stupnju, te rade unutar javnog zavoda za zapošljavanje svake zemlje člana ili unutar drugih partnerskih organizacija u EURES mreži.

Ciljevi EURES-a su za tražitelje zaposlenja i poslodavce promovirati: razvoj jedinstvenog europskog tržišta rada otvorenog svim radnicima zemalja članica EU-a, međudržavnu, međuregionalnu i međugrađansku razmjenu slobodnih radnih mesta i prijava za zapošljavanje, kao i transparentnost i razmjenu informacija o pojedinim nacionalnim/regionalnim tržištima rada, uvjetima života, obrazovanju, te metodologiji i indikatorima na statističkom stupnju.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju Hrvatski zavod za zapošljavanje postat će dio europske mreže javnih službi za zapošljavanje (EURES) i hrvatskim građanima biti će dostupna usluga posredovanja pri zapošljavanju u drugim članicama Europske unije.

EURES USLUGE ZA POSLODAVCE

Sloboda kretanja radnika u Europskoj uniji otvara nove mogućnosti za poslodavce da pronađu radnike s odgovarajućim znanjima i vještinama. Europska mreža EURES (<http://www.eures.europa.eu>) pružit će Vam pomoći u olakšavanju mobilnosti i zapošljavanja u inozemstvu. Više od 850 savjetnika spremni su informirati poslodavce i pružiti im pomoći na tržištu rada Europskog gospodarskog prostora. U javnim službama za zapošljavanje u zemljama članicama Europske unije te zemljama Švicarske, Norveške, Islanda i Lihtenštajna EURES savjetnici su, na zahtjev poslodavaca, u mogućnosti pružiti usluge kako bi došli do odgovarajućih radnika i popunili slobodna radna mjesta.

ILO - MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA RADA

International Labour Organization

Međunarodna organizacija rada je osnovana 1919. godine sa ciljem zagovaranja socijalne pravde i međunarodno priznatih ljudskih i radnih prava, bazirajući

se na uvjerenju da se univerzalni i održivi mir može ostvariti samo ukoliko se temelji na socijalnoj pravdi. ILO je jedina UN-ova organizacija sa jedinstvenom tripartitnom strukturom koja okuplja vlade, poslodavce i sindikate iz 175 država članica. Bosna i Hercegovina je članica Međunarodne organizacije rada od 1993. godine.

ILO danas aktivno radi na stvaranju odgovarajućih ekonomskih i radnih uslova koji zaposlenim osobama i poslovnim ljudima omogućavaju udio u stvaranju održivog mira, prosperiteta i napretka. Tripartitna struktura Međunarodne organizacije rada osigurava jedinstvenu platformu za promovisanje dostojanstvenog rada za sve žene i muškarce. ILO se danas fokusira na četiri strateška cilja: temeljni principi i prava na poslu, jačanje tripartitnog djelovanja i socijalnog dijaloga o pitanjima rada, zagovaranje mogućnosti za dostojanstveno zaposlenje za žene i muškarce, te unapređenje socijalne zaštite.

Vrijednosti Međunarodne organizacije rada se temelje na fundamentalnim principima utvrđenim Ustavom organizacije i aneksom, Filadelfijskom deklaracijom potpisanim 10. maja 1942. godine, u kojoj se definiše: „Rad nije roba“, „Sloboda izražavanja i udruživanja su ključni za održivi napredak“, „Siromaštvo bilo gdje ugrožava napredak svugdje“ i „Svaka nacija se treba neumorno boriti protiv potrebe, i potrebno je voditi kontinuirane i zajedničke međunarodne napore u kojima predstavnici radnika i poslodavaca uživaju ravнопravan status sa predstavnicima vlasti,

te bi se zajedno trebali raspravljati na otvoren način i donositi demokratske odluke u cilju promovisanja zajedničkog blagostanja“.

U novije vrijeme, tačnije 1998. godine, Deklaracija o fundamentalnim principima i pravima na poslu Međunarodne organizacije rada, se suočila sa izazovima globalizacije kao što je usklađivanje društvenog napretka sa ekonomskim napretkom.

Deklaracija predstavlja obećanje vlada, te organizacija koje zastupaju poslodavce i radnike, da podržavaju osnovne ljudske vrijednosti, tj. vrijednosti koje su od vitalnog značaja za naš društveni i ekonomski život. Deklaracija obavezuje države članice na poštivanje i promovisanje principa i prava u četiri kategorije: sloboda udruživanja i djelotvorno uvažavanje prava na kolektivno pregovaranje, eliminacija prisilnog ili obavezognog rada, ukidanje dječjeg rada i eliminacija diskriminacije u vezi sa mogućnosti zapošljavanja i zanimanje. Ova obaveza je podržana popratnom procedurom. Od država članica, koje do sada nisu ratificirale jednu ili više temeljnih konvencija, se svake godine zahtjeva izveštavanje o stanju relevantnih prava i principa.

Međunarodna organizacija rada u Bosni i Hercegovini

Regionalni ured ILO-a za Evropu, koji se nalazi u Ženevi, te sub-regionalni ured za Centralnu i Istočnu Evropu u Budimpešti, su odgovorni za aktivnosti ILO-a u zemljama Centralne i Istočne Evrope. Odjel za podršku ILO-u u Sarajevu je osnovan 1996. godine, na čelu sa ILO nacionalnim korespondentom.

ILO u Bosni i Hercegovini zagovara razvoj demokratskih institucija tripartitnog djelovanja, te pruža potporu u realizaciji i usvajanju zakona koji na društveno odgovoran način omogućavaju tranziciju ka tržišnoj ekonomiji. ILO također pruža tehničku pomoć u promovisanju stvaranja novih radnih mesta kroz razvoj malih i srednjih preduzeća.

KULTURA PONAŠANJA U POSLOVNOM SVIJETU

Poslovno ponašanje, kultura ophođenja tokom izvršavanja radnih obaveza ima veliki značaj za sam posao. Priznat ćete, zadovoljstvo je sarađivati sa prijatnim ljudima, onima koji znaju šta znači lijepo ponašanje.

Značaj poslovnog ponašanja leži u činjenici da ljudi procjenjuju i vrednuju, kako nas tako i našu kompaniju, prema svojoj percepciji, koja se opet stiče, na temelju onoga što vide i osjećate u kontaktu sa vama i vašom kompanijom. Ukoliko vas drugi ljudi percipiraju kao nedovoljno kultivisanu ili nedovoljno rafiniranu osobu – to će se neminovno loše odraziti i na vaš posao. Ako, međutim, ljudi o vama steknu sliku obrazovanog, pristojnog i ljubaznog profesionalca, onda je veća vjerovatnoća da će htjeti i da posluju sa vama.

Već smo ranije pomenuli, u komunikaciji sa drugim ljudima koriste se različite vrste signala i poruka, koji se mogu svrstati u tri grupe: vizuelni, vokalni i verbalni. Putem ovih signala ne komuniciramo samo ono što želimo i što mislimo, već, isto tako, i što mi zapravo jesmo. Imidž koji ćemo steći u očima drugih ljudi bitno zavisi od toga na koji način ćemo se predstaviti. I dok taj imidž i mišljenje drugih, u privatnom životu, može imati jednu dimenziju, nesporno je da u poslovnom svijetu upravo to mišljenje drugih ima sasvim drugu težinu, i od toga često zavisi obim poslova koje dobijemo i kvalitet saradnje koju u poslovnom okruženju ostvarujemo.

Prvi utisak

Provedena istraživanja pokazala su da je dovoljno pet sekundi da bi drugi stekli određeni utisak o nama. I naravno, to uključuje prvenstveno vizuelni utisak, a koji opet zavisi od pokreta, izraza lica, frizure, odjeće, držanja. Ton glasa kojim razgovarate je jako, jako bitan. Ne treba otići u krajnost pa ovo shvatiti da moramo svi izgledati poput slavnih ličnosti. Ne, daleko od toga. Prosto je taj vizuelni utisak neizbjegjan, i prije svega podrazumijeva da poslovna osoba treba da je uredna, uredno i odmjereno odjevana, očešljana, žene da su lijepo našminkane.

Poslovan čovjek treba da izgleda svježe i odmorno, vedro i raspoloženo, da iskazuje poslovičnost, dostojanstvo, kreativnost i operativnost. Svoju komunikativnost potrebno je lijepo i odmjereno predstaviti.

A kada smo već kod komunikativnosti, ne smijemo zaboraviti i slijedeće:

1. Prva rečenica ne treba da bude duža od deset riječi.
2. Budite maksimalno moguće dotjerani.

3. Ostvarujte kontakt očima i pri tome sagovorniku uputite blagi osmijeh. Smiješak dobrodošlice i klimanje glavom jasno će pokazati vašem sagovorniku kako se vi osjećate. Gledanje sagovornika pravo u oči pokazuje samopouzdanje i povjerenje u njega. Skretanje pogleda znak je nervoze, nesigurnosti ili nezainteresovanosti i to si nikako ne smijete dozvoliti.

4. Hodajte sa namjerom da izrazite vitalnost. „Govor vašeg tijela“ je govor o vama, pa je potrebno da zapamtite da uspravno držanje ili sjedenje jača vaše samopouzdanje i čini vas energičnijim. Nasuprot tomu, pogubljeno ili klonulo držanje odaje utisak apatične, umorne i nepreduzimljive osobe kakvu нико u poslu ne gleda sa oduševljenjem. Pokreti i gestovi treba da budu prirodni i jednostavnji, a nikako nesigurni i kolebljivi. (Ovo je posebno bitno kada idete na intervju za posao.)

5. Svog sagovornika, ako je moguće, uključite u prvih deset do dvanaest riječi vašeg govora.

Sve ovo treba da „stoji“ na vama krajnje prirodno. Neka vaš poslovni svijet bude nešto u

čemu ćete ostvarivati sebe na takav način koji vam pruža istinsku ugodu, kao što vam pruža i materijalnu sigurnost.

Odjeća u poslovnom okruženju:

I odjeća koju odaberete za posao, na određeni način, govori o vama: vašoj ličnosti, stavu i profesionalnosti. Nužno je da odjeća prati i podržava vaš profesionalni imidž. Napadnu odjeću treba potpuno izbjegavati, a to je svaka odjeća koja je kratka, uzana, previše šarena ili na bilo koji način ekscentrična. U pogledu materijala, također treba biti jako pažljiv. Isto važi za nakit, frizuru, šminku, parfem. Vaša garderoba definitivno treba da pošalje poruku da ste profesionalac kojeg treba shvatati ozbiljno. Odjeća naglašava ličnost, i bez obzira u kakvom okruženju radite, važno je da odjeća odražava i vašu individualnost, tj. da je u skladu sa kompletnom pojавom, da odražava zanimanje i status.

Odjeća jeste važna u svakodnevnom životu, ali u poslovnom svijetu, gdje se greške skupo plaćaju, nužno je da smo odgovorniji i oprezniji. Kada su u pitanju žene, onda stvar postaje i malo kompleksnija.

LOKALNA PEKARA OBUČAVA OSOBE SA INVALIDITETOM

Jedna pekara i poslastičarnica u blizini Vašingtona ima specijalni program obuke koji pomaže ljudima sa različitim teškoćama u učenju da steknu veštine za poslove u pekarskom i poslastičarskom zanatu. Međutim, mladi polaznici uče više od pukog pravljenja kolačića i fila.

Izvolite u kuhinju Pekare Suncokret i videćete tipičan prizor, zvuke i mirise profesionalne pekare. Međutim, jedna stvar tu pekaru čini različitom od drugih u ovom kraju, a to je njen specijalni program obuke. Dva profesionalna poslastičara obučavaju mlade ljudе iz te zajednice sa razvojnim ili kognitivnim invaliditetom. Njihov cilj je da ih nauče osnovnim veštinama kako bi ih sposobili za posao u pekarskoj industriji. Sara Portman Milner i Lori Veksler osnovale su 2009. Ovo neprofitno preduzeće.

„Dok sam radila kao socijalna radnica upoznala sam Lori i ona mi je jednog dana rekla: Šta misliš o ideji da otvorimo poslastičarnicu koja bi obučavala ljudе sa hendikepom? Rekla sam da se slažem jer volim da pravim kolače i radim sa ljudima koji imaju specijalne potrebe i pružim im prilike koje inače ne bi imali. Pokušajmo.“

Polaznici, koji imaju od 18 do 27 godina, sa nastave idu na radno mesto. Zbog invaliditeta obično im treba više vremena da nauče ili prime informacije. Milner ukazuje da je zato poslastičarski zanat odlična karijera za njih jer je vezan za strukturu i ponavljanje.

„Ovo im pruža društveno prihvatlјiv način da dobiju posao i nauče veštine koje su cijene i potrebne.“

23-godišnja Rejčel Esterling radi u ovoj pekari honorarno od aprila ove godine.

„Oni su veoma strpljivi sa mnom i bave se svakim polaznikom zasebno. Ako odete na neko drugo mesto ljudi su jednostavno prezauzeti.“

Vered Džohari je 21-godišnja polaznica kursa sa blagom formom autizma poznatom kao As-

pergerov sindrom. Ljudi sa tim poremećajem često teško komuniciraju sa drugim ljudima i adaptiraju se na nove sredine. Međutim, Džohari kaže da joj je obuka u pekari „Suncokret“ omogućila da uradi više od pukog pravljenja peciva.

„U početku nisam bila sigurna, bila sam zbumjena i uznemirena. Sada kad su mi pomogli, otvorili su mi oči prema svetu i jasno vidim čime želim da se bavim, kako svet funkcioniše uključujući radne sredine. Želim da se uključim, ali će mi biti potrebno malo više vremena.“

Džohari je bila u prvoj grupi od pet polaznika koji su diplomirali u septembru 2010. Ona je bila tako uspešna da ju je pekara uposlila čim je završila pripravnički staž kod jednog lokalnog snabdevača hranom. Milner kaže da je ovaj program obuke izmenio život mnogih njenih polaznika.

„Kad smo otvorili pekaru Suncokret, znali smo da želimo da pružimo ljudima prilike, i nismo imali predstavu koliko će to imati fenomenalan uticaj na naše učenike. A sada imamo ljudе koji su potpuno promenili svoj život na bolje.“

Milner zaključuje da se nuda da će jednog dana proširiti svoju pekaru i preseliti je iz industrijske četvrti gde se sada nalazi i dodati još jedan objekat koji će imati prodavnicu i kafić u kome će njihovi polaznici moći dalje da razvijaju svoje kulinarske veštine.

“DA LI SA NJOM MISLIŠ PRED OLTAR?”

U ovom broju smo razgovarali sa Dušicom Lipovac iz Banja Luke u kojoj živi od 1992. godine.

Imam veoma rijetku dijagnozu Arthrogryposis Multiplex Congenita. Potpredsjednica sam UOI „InfoPart“, član

HO „Partner“ i Udruženja paraplegičara Banja Luka, urednik Partner novosti. Kao redovan student diplomirala sam na Filozofskom fakultetu u Banja Luci na Odsjeku za srpski jezik i književnost. Već 4 godine sam u potrazi za poslom.

INICIJATIVA: S obzirom da ste odrastali kao dijete sa invaliditetom, recite nam par riječi o vašem djetinjstvu?

Rođena sam u jednom lijepom gradiću na obali rijeke Save u Bosanskoj Gradišci. Za taj grad me vežu lijepi spomeni iz djetinjstva u kom sam živjela nekih dvanaest godina sa roditeljima i starijom sestrom. Bili su to lijepi dani ispunjeni radošću, igrom, ljubavlju, ali bilo je i tužnih trenutaka. Tada nismo imali Internet, kompjutere, mobilne... Igrali smo se vani, družili, svađali, mirili... Osjećala sam se ravнопravnom sa drugom djecom bez invaliditeta. Prihvatali su me, nisu me odbacivali ili rugali mi se. Dešavalo se, na primjer, kad sam u šetnji da me neka djeca gledaju sa čuđenjem, ali trudila sam se da na to ne obraćam pažnju. U životu su mi najbitnije osobe koje me prihvataju ovakvu kakvu jesam. Kao mala beba otišla sam na operaciju u Zagreb. Doktori su učinili sve što su mogli kako bi mi olakšali život i da stanem na noge. Cijeli život imam veliku podršku i ljubav porodice, familije i prijatelja. Svoj život ne bih mogla da zamslim bez njih. Moji roditelji, sestra i prijatelji su

moji anđeli čuvari. Kao mala djevojčica voljela sam da plešem i pjevam, a san mi je bio da se profesionalno bavim plesom. Ta želja i dan danas živi u meni, ali zbog mog invaliditeta ne mogu se profesionalno baviti plesom. Kad čujem muziku noge same počnu da mi igraju. Maštala sam da se, kad odrastem, upišem na Plesnu akademiju. Vrlo često sa drugom djecom iz naselja u kom sam živjela, pravili smo koncerte, predstave, razne igre, a naši roditelji i stariji bi se okupljali kao naša publika. Bili su oduševljeni kako njihova djeca imaju talenat, kako ono o čemu maštaju znaju prenijeti u realnost. U Gradišci sam stekla mnogo drugarica i drugara, ali onda se desio nesrećni rat. Neki od mojih prijatelja otišli su u inostranstvo, drugi se preselili u druge gradove. Postepeno je postojalo sve pusto i tužno. Više nije bilo smijeha i bezbrižnih igara kao nekad. U Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“ u Banja Luci, krenula sam u Osnovnu školu „Borisav Stanković“. Bilo mi je jako teško da se odvojam od roditelja, sestre i prijatelja, iako sam vikende i raspuste provodila kod kuće. Moj majci je bilo najteže. Negdje oko 1993. godine moji roditelji su odlučili da se presele u Banja Luku. Koliko sam se radovala što će mi biti blizu, toliko sam bila i tužna jer više neću često viđati moje drugare iz Gradiške. Kako je vrijeme prolazilo tako sam se i ja postepeno navikvala na novu sredinu i sklapala nova poznanstva, jer sam oduvijek voljela da se družim i da svoje slobodno vrijeme provodim sa prijateljima. Navikla sam se na život u Banja Luci i zavoljela je, a Gradiška mi je ostala u lijepom sjećanju. Završivši osnovnu školu dugo sam razmišljala koju srednju da upišem. Srednja škola za osobe sa invaliditetom postoji samo u Podgorici (Crna Gora), ali nisam htjela da idem tamo iz razloga što nisam željela da se odvajam od roditelja, jer sam osam godina provela u Zavodu „Dr Miroslav Zotović“. Pored toga, bio je rat (1995),

teško vrijeme i neizvjesnost. Osjećala sam se nesigurno zbog svog invaliditeta. Arhitektonske barijere su bile svuda oko mene, koje ne mogu savladati bez tuđe pomoći. U Banja Luci u Centru za slušno oštećenu djecu upisala sam se u trogodišnju Tekstilnu školu (smjer: krojač).

INICIJATIVA: Period poslije srednje škole je bio period, kako kažete, sa pitanjem: Šta dalje? Šta se zanimljivo dešavalo u tom periodu Vašeg života?

Da, taj period koji je bio zanimljiv, na neki način je bio pomalo težak i depresivan za mene. S obzirom da sa trogodišnjom tekstilnom školom ne bih mogla upisati fakultet, iako sam tad mislila da poslije završene srednje neću nastaviti dalje, vanredno sam završila i četverogodišnju Tehničku školu (smjer PTT tehničar). Otkako smo se moji roditelji i ja preselili u Banja Luku, tri puta smo se preseljavali (Borik, Hiseta i Starčevica – naselja u Banja Luci). To je isto dosta uticalo na mene, jer otišavši iz Gradiške mislila sam da više neću imati prijatelje, ali prevarila sam se. Stekla sam dosta novih prijatelja što mi puno znači, a pored toga moja najbolja drugarica Jovana, koja mi je kao sestra i s kojom sam odrasla u Gradišci, preselila se da živi u Banja Luku. Tako da smo ponovo blizu jedna druge. Završivši osnovno i srednjoškolsko obrazovanje našla sam se na velikoj životnoj raskrsnici sa pitanjem „Šta dalje?“ Vrijeme je prolazilo a ja sam najviše vremena provodila u kući čitajući knjige, na Radničkom univerzitetu pohađala sam kurs engleskog jezika, slobodno vrijeme provodila sa prijateljima... Jovana i sestra su me često znala upitati: „Zašto ne upišeš fakultet? Ti to možeš!“, a ja sam im odgovarala: „Nikad nije kasno, upisaću ga jednom“. Plašila sam se da upišem fakultet iz razloga jer nisam bila sigurna da ja to mogu. Plašila sam se da će naići na nerazumijevanje okoline. Postala sam član Humanitarne organizacije „Partner“ i shvatila sam da se mi osobe sa invaliditetom moramo mnogo boriti da bi ostvarili svoja prava, svoje ciljeve.... Moji roditelji, sestra,

prijatelji, članovi HO „Partner“ govorili su mi i bodrili me da upišem fakultet, da ja to mogu. Njihova podrška mi mnogo znači, dala mi je volju i snagu da se borim, da se nikada ne predajem. Kako je vrijeme prolazilo, shvatila sam da ne mogu više provoditi vrijeme u kući ne radeći ništa, svaki dan mi je bio isti... Morala sam unijeti promjenu u svoj život kako bih se bolje osjećala, kako bih sebe ispunila... Znala sam da ništa neću postići ako samo sjedim u kući. Ne mogu biti a da ne radim ništa. Željela sam da proširim svoje znanje i da nastavim sa svojim obrazovanjem.

INICIJATIVA: Kao redovnom studentu, da li Vam je bilo teško uklopiti se u studije/prati predavanja, učiti i izlaziti na ispite?

Obrazovanje je bitno u životu svakog pojedinca, pa tako i u životima osoba sa invaliditetom. Nakon tri godine od završetka srednje škole odlučila sam da upišem fakultet. Porodica, prijatelji i ja bili smo prezadovoljni mojom odlukom. Dvoumila sam između studija Prava i Psihologije, ali na kraju sam odlučila da se upišem na Filozofski fakultet, Odsjek za srpski jezik i književnost. Pomno sam se i dugo

spremala za prijemni ispit. Postojala je velika trema, ali ništa novo jer sam ja po prirodi veliki tremaroš. Godine 2002. u septembru sam položila prijemni ispit, ali nisam bila primljena. Moja velika želja za studiranjem nije mi dala da odustanem, već da se i dalje borim kako bih ostvarila svoj cilj. Pisala sam Dekanu molbu za prijem na Odjek za srpski jezik i književnost. Na moju veliku radost dobila sam pozitivan odgovor: primljena sam i upisala sam se na fakultet kao redovan student. Bila sam jako srećna. Ponekad su mi problem predstavljali pismeni dijelovi ispita jer sporije pišem. Pisanje jednog pismenog rada traje dva i po sata, a meni najviše treba četiri sata da ga napišem, tako da sam ponekad bila oslobođena pismenih dijelova ispita. Povremeno sam na predavanjima uključivala diktafon. Najveći problem su mi predstavljale arhitektonske barijere, kojih na Univerzitetu u Banja Luci ima zaista mnogo i koje su ujedno nama osobama sa invaliditetom najveća prepreka. Tih godina dok sam studirala na Filozofskom fakultetu bilo ih je „previše“. Sada je situacija nešto drugačija: na Filoškom fakultetu u Banja Luci postoji lift što me raduje. Kolege i roditelji su mi uvijek pomagali da siđem i da se popnem uz stepenice kako bih nesmetano mogla prisustvovati predavanjima, vježbama i ispitima. Moja volja i želja da završim fakultet bila je jača od svih prepreka. A sve te prepreke su mi davale još veću snagu da se ne predajem i da sigurno idem ka svom cilju.

INICIJATIVA: Da li je postojala bilo kakva razlika između Vas kao osobe sa invaliditetom i ostalih studenata bez invaliditeta? Jeste li je primijetili?

Kada sam primljena na fakultet u meni je postojao određeni strah i trema kako će biti prihvaćena, da li će uspjeti... Moj strah je bio bespotreban jer sam zaista lijepo prihvaćena. U toku studiranja stekla sam mnogo novih prijatelja koji su uvijek bili i ostali tu da mi pomognu i da se družimo. Mada je postojalo i onih koji su me gledali sa neke visine, ali

tome nisam željela da pridajem puno važnosti. Naišla sam na toplu dobrodošlicu, na veliko razumijevanje profesora i kolega.

INICIJATIVA: Diplomirali ste. Postoje li prepreke po pitanju traženja posla?

Godine 2009. početkom juna diplomirala sam i stekla zvanje profesora srpskog jezika i književnosti. To je bio jedan od najsrećnijih dana u mom životu. Srećna sam što sam odlučila da studiram i što sam diplomirala, jer sam se uvjerila da sam mnogo jača nego što sam mislila. Prepreke pri traženju posla postoje bez obzira što je od 2004. godine na snazi Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom. Ako izađe neki oglas u novinama, unaprijed se već zna ko će dobiti to radno mjesto, ili se oglasi objavljuju u nekim glasilima koja su nedostupna, ili se čak ne objavljuju. Pojedini poslodavci sa predrasudama gledaju ako se treba zaposliti osoba sa invaliditetom.

INICIJATIVA: Uređujete „Partner novosti“. Kako se snalazite u tom poslu, ima li pomoći sa strane od ostalih osoba sa invaliditetom?

„Partner novosti“ uređujem već godinu dana. Dobro se snalazim u tom poslu, ali uvijek može i bolje... Trudim se! Kada sam počela da studiram, nisam bila mnogo aktivna u organizaciji jer sam se bila posvetila predavanjima, učenju i ispitima na fakultetu. Smatram da čovjek uči dok je živ, cijeli svoj život, tako da kroz moje volontiranje u organizacijama, učestovanjem na raznim treninzima, seminarima i sad kao urednik ja i dalje učim, proširujem svoje znanje, komuniciram sa ljudima što je veoma značajno. Kroz projekat „Radio-medij jednakih mogućnosti za sve“ obučila sam se za rad na radiju kao novinar i voditelj. Tada sam vidjela sebe u budućnosti kao novinara i voditelja. Trebala sam početi da radim na jednom radiju kao što mi je to bilo rečeno, ali do realizacije tog obećanja nije došlo. Neki moji prijatelji, koji su bili sa mnom na obuci, počeli su da rade u nekim radio stanicama, ali na-

žalost dobili su otkaz. Jedan prijatelj je dobio otkaz na Dan osoba sa invaliditetom. Žalosno, ali istinito. Mnogo me je obradovalo kad su mi Olivera Mastikosa i Vanja Čolić predložile da uređujem „Novosti“. To je čast za mene i zahvalna sam im na ukazanom povjerenju. One i druge kolege iz uređivačkog tima su uvijek tu da mi pomognu, a posebno mi bude drago kad na moju e-mail adresu stignu izvještaji aktivnosti iz drugih organizacija i udruženja osoba sa invaliditetom. Moja želja je da se „Partner novosti“ prošire i počnu izlaziti na šire tržište kako bi šira javnost bila što više upoznata o životima osoba sa invaliditetom i njihovim pravima. Mediji (časopisi, televizija, radio...) su veoma važan faktor kako bi došlo do što većeg podizanja nivoa svijesti o invalidnim licima. Bilo bi jako dobro kad bi se svaki dan na televiziji i radiju emitovale emisije ili filmovi posvećene osobama sa invaliditetom. Nedovoljno je da se to uradi samo onda kada nekome to padne na pamet ili kada je u pitanju obilježavanje Dana osoba sa invaliditetom, ili kad imamo neku aktivnost, ili promovisanje projekta. Sama dobra saradnja među organizacijama i Udruženjima osoba sa invaliditetom je veoma bitna, jer zajedničkim snagama se može mnogo toga postići.

INICIJATIVA: Nadam se da se nećete ljutiti zbog ovog, privatog pitanja. Pronašli ste svoju srodnu dušu, u kojoj ste pronašli, kako kazete, sve. Šta znači to Sve, obzirom da je i osobama koje nemaju invaliditet teško pronaći srodnu dušu.

Nije li to samopuzdanje, koje uglavnom nedostaje ženama sa invaliditetom, jer imate nekog pored sebe?

Ako sam žena sa invaliditetom, to ne znači da ne mogu biti u vezi i imati dečka. Zaljubljena sam i volim muškarca kog sam upoznala prije nekih 9 mjeseci. Veoma je bitno da u svom partneru/partnerki pronađeš i najboljeg prijatelja i partnera. Jednom riječju, sve. Najvažnije je da između vas postoji poštovanje, razumijevanje, podrška, ljubav, povjerenje... U svakoj vezi postoje usponi i padovi, a na-

ročito kada su u vezi osoba sa invaliditetom i osoba bez invaliditeta. Dolazila sam u situacije u kojima me je primitivno razmišljanje pojedinaca jako razočaralo, jer sam stekla utisak kao da žive u 17. ili 18. vijeku, a ne u 21. Pitanja tipa sa strane: „Da li je ona bolesna?“, „Gdje su ti oči? Da li sa njom misliš pred oltar?“ znaju kako da me povrijede i rastuže, ali onda podem od toga KO to kaže. To je rezultat neinformisanosti o životima osoba sa invaliditetom, posebno o ženama sa invaliditetom. Žena sa invaliditetom je živo biće, djevojka, žena, majka, sestra, prijateljica... Jedno veoma osjećajno biće koje zna da voli i pruži ljubav. Ni po čemu se ne razlikuje od

drugih žena bez invaliditeta. Nailazila sam na predrasude i jako neprijatne situacije koje čovjeka povrijede. Jednom prilikom trebala sam da idem na neku žurku, ali djevojka koju sam smatrala drugaricom nije željela da ja idem. Stidila se da bude viđena sa mnom u društvu jer imam invaliditet. Istog momenta

bez razmišljanja sam prekinula prijateljstvo sa njom. Lijep je osjećaj znati da te neko voli i kada ti nekog voliš, kada te neko prihvati sa svim tvojim vrlinama i manama. Da, to ženama sa invaliditetom, na neki način, i jača samopouzdanje. Prava ljubav i poštovanje je kada te neko prihvati u potpunosti ne obraćajući pažnju na diskriminatore i primitivizam kod pojedinaca. Najvažnije je da i mi same sebe prihvatimo i volimo. Koliko god nas neke predrasude i primitivna razmišljanja povrijede, mi se moramo izdignuti iznad toga.

INICIJATIVA: Aplicirali ste na mnoga mesta za dobivanje posla. Kako su obično protekli ti razgovori za posao?

Obično nisam ni dobivala poziv za razgovor. Dešavalo bi se to da nakon slanja molbe sljedeći dan dobijem telefonski poziv od poslodavca da se iz određenih razloga moja molba neće ni razmatrati i dokumenta mi odmah budu vraćena, pa čak i bez pisanog obrazloženja.

INICIJATIVA: Da li je Vaš invaliditet glavni razlog tome što još niste našli odgovarajući posao za sebe? Nadate li se adekvat-

nom zaposlenju izvan pokreta osoba sa invaliditetom?

Da, smatram da je to glavni razlog. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, sposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom se ne primjenjuje kako bi trebao. Zakonom je određeno da svaki poslodavac na šesnaest zdravih radnika, treba da zaposli jednu osobu sa invaliditetom. Do posla lakše dolaze osobe sa lakšim oblicima invaliditeta, dok osobe sa težim oblicima invaliditeta poslodavci nisu spremni da zaposle smatrajući da ona ne može da obavlja posao u onoj mjeri u kojoj bi trebalo. Koliko god situacija bila teška, ja sam po prirodi optimista i uvijek se nadam da će biti bolje, tako da ne gubim nadu da ću jednog dana dobiti posao. Nadam se da će to biti uskoro.

INICIJATIVA: Vaša poruka, kako javnosti tako i osobama sa i bez invaliditeta?

Porodica, prijatelji, ljubav, vjera u Boga, u život, nada u bolje sutra je ono što pokreće svakog čovjeka. Svoj život ne bih mogla da zamisljam bez porodice, prijatelja i meni dragih ljudi. Kao što je rekla Helen Keller: "Moji prijatelji ispisali su priču mog života. Na bezbroj načina preokrenuli su moje mane u sjajne prednosti i omogućili mi da koračam smirenio i srećno pod sjenkom mog nedostatka." Život ne bi bio život kad ne bi postojali problemi i prepreke. Sve te neke prepreke, predrasude, razočaranja samo nas trebaju učiniti još jačima jer „Ono što nas ne ubije, samo nas još više ojača!“ Svaka prepreka koja mi se našla na putu a koju sam uspjela da prevaziđem, davala mi je još više samopouzdanja i snagu da nikad ne odustajem, da se borim za ostvarivanje određenog cilja i da idem naprijed kroz život. Bez obzira na to koliko život nekada zna biti težak, ima puno uspona i padova, uvijek se treba truditi da kroz život idete sa osmijehom, optimistično sa pozitivnim mislima i hrabro. Borite se za ono što volite i želite, nikada ne mojte da odustajete. Hrabri mogu sve!

Pripremila: Mersiha M.

MUŠKARAC BEZ LICA OŽENIO DJEVOJKU KOJA JE IZGORJELA U POŽARU!

Ljubav je bila jača od boli koju su morali izdržati...

Muškarac kojem je kao prvom Amerikancu kompletno lice presađeno, se oženio! Njegova ljubav je žena koja je u nesreći pretrpjela teške opekotine.

Dallas Wiens (27) i Jamie Nash (29) rekli su 'DA' na svečanosti kojoj je prisustvovalo 150 pozvanih gostiju.

- Presretan sam što si mene izabrala, volim te svim srcem, rekao je Wiens nakon svečanosti u crkvi Ridglea Baptist.

On je upravo na ovoj lokaciji 2008. godine imao najgore minute života: Tokom popravka u crkvi je slučajno dodirnuo visokonaponski kabal. Njegovo lice se doslovno istopilo!

Mjesecima je Wiens ležao u bolnici, dok s transplantacijom lica nije počeo novi život.

Njegova supruga Jamie Nash je pretrpjela

strašnu saobraćajnu nesreću u junu 2010. godine. Preko 70 posto njezine kože je spaljeno. Ona je za volanom pisala SMS poruku i na trenutak bila rastresena. Došlo je do nesreće, automobil se zapalio, prenosi Magazin.ba. Ožiljke nije skrivala na vjenčanju. Njezina roza haljina je imala duboki izrez na leđima i kratke rukave.

Par se upoznao u bolnici 2011. godine, gdje su oboje pohađali grupu za podršku žrtvama opekotina. Prijatelji su uvjereni da jedno drugome mogu pružiti veliku podršku, jer su imali slične sudbine.

Jamie Nash je bila presretna.

- Nikad nisam vjerovala da će ovo doživjeti. Ti si mi dao nadu i ljubav koju će njegovati kao blago, kazala je ona.

Preuzeto sa: bportal.ba

IZ AKTIVNOSTI

JAVNA KAMPANJA

Početkom aprila mjeseca ove godine u hotelu „Zlača“ Banovići održan je deseti po redu zajednički trening za žene i mlade osobe sa invaliditetom pod nazivom: „Javna kampanja“.

Ovaj trening održan je u okviru Projekta "Ljudska prava i nezavisni život u Bosni i Hercegovini". Radi se o partnerskom Projektu između Centra za nezavisni život "Threshold" iz Helsinkijske, Finske i dvije partnerske organizacije iz Bosne i Hercegovine: Informativni centar za osobe sa invaliditetom "Lotos" Tuzla i Humanitarne organizacije "Partner" Banja Luka. Projekt je podržan od strane Ministarstva za vanjske poslove iz Finske.

Pomenuti trening je održan u organizaciji Informativnog centra za osobe sa invaliditetom „Lotos“ Tuzla, a sudjelovalo je 19 učesnika, mlađih ljudi sa invaliditetom i žena sa invaliditetom.

OKRUGLI STOL O ZNAČAJU ZAPOŠLJAVANJA OSOBA SA INVALIDитетОМ

U hotelu „Tuzla“ u Tuzli, krajem maja 2013. godine u organizaciji Udruženja građana Informativni centar za osobe sa invaliditetom

„Lotos“ Tuzla i Preduzeća za zapošljavanje osoba sa invaliditetom „Mioblast“ D.o.o. Tuzla, održan je Okrugli stol pod nazivom "Značaj zapošljavanja za osobe sa invaliditetom".

Okrugli stol se organizovao u sklopu projekta "Novim znanjima do više prilika za zapošljavanje osoba sa invaliditetom" koji zajednički realizuju Preduzeće za zapošljavanje osoba sa invaliditetom "Mioblast" D.o.o. i Informativni centar za osobe sa invaliditetom "Lotos" iz Tuzle.

Projekat je podržan od strane Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom FBIH.

BRITANCI PODIJELJENI U SEDAM KLASA

LONDON - Britanci sada mogu da se svrstaju u sedam društvenih klasa, pri čemu je najviša klasa elita, a najniža siromasi, rezultati su najnovijeg istraživanja.

Tradicionalna podjela na radničku, srednju i visoku klasu je zastarjela i važi za samo 39 od-

bogatstvu. Ona je bogata po osnovu sva tri kapitala.

Nakon elite je takozvana utvrđena srednja klasa, druga po bogatstvu i to je najveća i najdruštvenija grupa, prilično jaka u sva tri oblika kapitala.

Zatim dolazi tehnička srednja klasa, mala nova grupa koja je perspektivna, ali su njene glavne odlike društvena izolacija i kulturološka apatija.

Na četvrtom mjestu su novi bogati radnici - mlada grupa koja je u socijalnom i kulturološkom smislu aktivna, ali sa malim ekonomskim kapitalom.

Zatim slijedi tradicionalna radnička klasa koja nije potpuno obespravljenja i nema veliki kapital, ali većina posjeduje solidne zalihe. Radi se najčešće o osobama starijim od 66 godina.

Na šestom mjestu su novi uslužni radnici i oni spadaju u mladu, urbanu grupu koja je relativno siromašna, ali društveno i kulturološki aktivna.

sto stanovništva, navodi se u istraživanju koje je uradio sajt BBC Lab UK. Više od 161.000 ljudi učestvovalo je u ovom istraživanju, najvećem u Britaniji, o ovoj tematici.

Klasu tradicionalno određuje zanimanje, bogatstvo i obrazovanje, ali ovo istraživanje pokazuje da je to previše pojednostavljena podjela, te da klasa ima tri dimenzije - ekonomsku, socijalnu i kulturološku. U određivanje klase uključeni su ekonomski parametri kao što su: prihodi, ušteđevina i vrijednost kuće, te socijalni parametri kao što su broj i status ljudi koje neka osoba poznaje, odnosno u kakvom društvu se kreće.

U ovoj studiji mjereni su, osim finansijskog, i takozvani kulturološki i socijalni kapital neke klase. Kulturološki kapital definiše se obimom i prirodnom interesa i aktivnosti iz domena kulture, dok se društvena odnosi na veze u društvu.

Na vrhu liste klasa je elita - najprivilegovanija grupa ljudi koja se od ostalih izdvaja po

I na kraju je proleterijat, najsilomašnija i najobespravljenija klasa. Ona čini 15 odsto populacije.

Sociolozi kažu da su ove dvije potpuno različite grupe, elita i proleterijat, izostavljane u ranijim analizama, koje su se fokusirale na srednju i radničku klasu.

VIJESTI

HLAČE PROTIV DEKUBITUSA

Zar ne bi bilo lijepo da postoje čudesne hlače koje je dovoljno navući i više nemate problema s dekubitismom. Dobra je vijest da jedan takav izum upravo u eksperimentalnoj fazi straživanja, a zove se pametne e-hlače.

Prototip pametnih e-hlača nalikuje trendu boksericama sa patentnim zatvaračima koji se nalaze na prednjoj strani i četiri elektrode skrivene u džepovima odozada. Paket veličine walkmana prišvрšćen u struku programira električnu stimulaciju svakih deset minuta i bilježi podatke.

Riječ je o razvoju tzv. senzorno-motorne prilagodljive rehabilitacijske tehnologije na kojoj rade stručnjaci sa Sveučilišta u Alberti i Calgariju u sklopu projekta Smart.

Osobe koje mogu koristiti noge ne oboljevaju od dekubitusa nastalih od pritisaka, pa čak i da sjede cijeli dan, jer se podsvjesno vrpcole nekoliko puta na sat. Pametne e-hlače opnašaju te pokrete.

„Čirevi nastali od pritiska su komplikirani i neriješen medicinski problem kojemu je potrebna naša pažnja“ – rekla je glavna istraživačica dr. Vivian Mushahwar sa Sveučilišta u Alberti.

Očekuje se da bi se pametne e-hlače mogle naći na tržištu za 3 do 4 godine.

E-NOGE UMJESTO KOLICA

Već vrlo brzo prema najavama američkih znanstvenika-istraživača tijekom slijedeće godine E-noge bit će na raspolaganju američkim rehabilitacijskim centrima za spinalno ozlijedjene.

O čemu je riječ?

Takozvani, exoskeletoni pomažu paraplegičarima da se oslove na noge i hodaju.

Kako?

Zahvaljujući motoriziranim zglobovima, elektronskim senzorima, te prijenosnom izvoru energije.

Robotske noge razvijaju u Rex Bionics' Robotic Exoskeleton (Rex) na Novom Zelandu zatim unutar projekta ReWalk izraelske tvrtke

Argo Medical Technologies te u laboratoriju profesora Homayoona Kazeroonija iz Berkeley Bionicsa u sklopu projekta eLegs.

AMERIKANCI NE VOLE BRAJEVO PISMO

Veliki broj dece u Sjedinjenim Državama nisu imali priliku da nauče da čitaju Brajevo pismo (Brajevu azbuku). Mnogi to pravdaju time da je bolje da se potrude da uz savremena tehnološka pomagala koriste ostatke vida. Istraživanje načinjeno u Sjedinjenim Državama je pokazalo strašne brojke: gotovo 1,3 miliona ljudi su slepi, ali samo 10% može čitati Brajevo pismo. Još gore, samo 10% dece koja se rađa kao sleva ima obuku za korišćenje Brajevog pisma.

Predavači su retki i oni u praksi rade u po dve škole. Marc Maurer, predsjednik, kaže da čak i ako su profesori dobri, dobri obrazovni programi su retki.

Korišćenje tehnologije postaje važno privremeno sredstvo, barem za pristup čitanju. Studija takođe pokazuje da je 70% slepih osoba nezaposleno. Ovi rezultati su uznemirujući, jer tehnologija treba da pomogne i olakša život, a ne da stvara nepismenost.

U SAD planiraju da posedovanje certifikata za poznavanje i čitanja Brajevog pisma bude obavezno do 2015, ali je za Federaciju (NFB) najvažnije da se shvati da nikakva tehnološka rešenja, ne mogu zameniti samo čitanje.

izvor: Handicap Zero

TRAŽE SE - KONOBAKI, ŠANKERI, BERAČI, SLADOLEDDŽIJE

Sajt za zapošljavanje Infostud iz Subotice saopštio je da su omladinske zadruge uveliko počele da objavljaju oglase za sezonske poslove i trenutno je najveća potreba za konobarima, šankerima i prodavcima sladoleda.

Kako se navodi, aktuelni su i poslovi pakovanja i promocije robe, kao i deljenja flajera. Dodaje se da su mlađi veoma zainteresovani za sezonske poslove jer smatraju da bi tako mogli da zarade džeparac za letovanje.

Rezultati istraživanja Infostuda pokazali su da mnoge mlađe osobe, ipak ne traže sezonski posao aktivno – svaki peti anketirani izjavio je da će se ovog leta zaposliti samo ako mu se ukaže dobra prilika, dok bi pet odsto ispitanika prihvatio sezonski posao samo ako se obavlja vikendom. Ima i onih koji žele da spoje lepo sa korisnim, pa planiraju da pronađu posao na primorju i da tako istovremeno zarađuju i letuju. Oko 10 odsto ispitanika zainteresovano je za poslove berbe voća i povrća, zbog visokih

dnevница, kao i za fizičke poslove, a oko pet odsto anketiranih bi se bavilo isključivo ugostiteljskim poslovima i traže posao u kafićima ili restoranima.

Žene se više zanimaju za poslove promotere u supermarketima, prodaju sladoleda ili deljenje letaka – oko pet odsto devojaka izjavilo je da bi radilo ovu vrstu sezonskih poslova, a isti procenat ispitanika rekao je da bi se tokom leta bavio isključivo ugostiteljskim poslovima, pa aktivno traže posao u kafiću ili restoranu.

U Infostudu ističu da će oni koji se na vreme potruđe, vrlo verovatno takav posao i pronaći, jer na tržištu poslova trenutno najveća potreba vlada upravo za njima.

Svega 15 odsto ispitanika prihvatio bi bilo koji sezonski posao, bez obzira na radno vreme, a više od petine učesnika ove ankete potvrdilo je da ne planira nikakve radne aktivnosti tokom ljetnjeg perioda.

Preuzeto sa: www.infosud.com

DISKRIMINATORAN GOVOR - U OGLASIMA TRAŽE BLAŽE RETARDIRANU OSOBU

Nedavno je u novinama objavljen oglas u kojem se traži "blago retardirana osoba" za posao pekara.

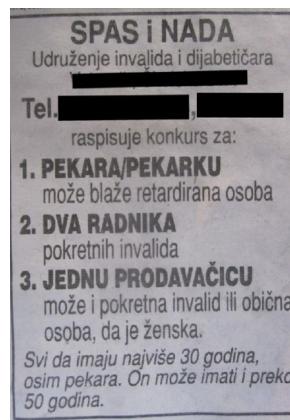
Da bi stvar bila još ozbiljnija oglas je postavilo udruženje "Spas i nada" iz Veternika koje se predstavlja kao "udruženje invalida i dijabetičara". Mima Ružić iz centra "Živjeti uspravno", koje se bavi zaštitom prava osoba sa invaliditetom, kaže za Radio 021 da je ovakav oglas neprimjeren iz više razloga. Prema njenim riječima, članovi ovog udruženja nisu svjesni svoje uloge i moraju imati na umu da je svačiji život jednako vrijedan, te da ovakve poruke i formulacije samo doprinose diskriminaciji osoba sa invaliditetom.

Kada su novinari Radija 021 pozvali broj telefona iz oglasa sa pitanjem da li su svjesni da je u pitanju diskriminatoran govor, dobili su odgovor "jeste li vi normalni?!".

"Kako ja da napišem blaže retardiranoj osobi da mi se javi? Objasnite mi molim vas pa će vas poslušati", zapitao je Branislav Knežević iz ovog udruženja, a na konstataciju da se može upotrijebiti konstrukcija "osobe sa invaliditetom" on je dodao da je razmišljao o tome, ali da je u konsultaciji sa Centrom za socijalnu zaštitu postavio ovakav oglas.

"Šta ja da radim kada dođe osoba sa invaliditetom koja ne može da radi taj posao", pita Knežević. On dodaje da udruženje nema dovoljno novca da objavljuje opširnije oglase, jer su oni izuzetno skupi i da ih članovi udruženja plaćaju novcem od svojih penzija. U Građanskom oglasniku su nam rekli da oni besplatno daju prostor ovom udruženju, uz potpunu slobodu da sami odluče o tekstu koji će objaviti.

Izvor: www.021.rs

RUSKI NAUČNICI NAJAVLJUJU UNIVERZALNI LIJEK PROTIV SVIH BOLESTI

Ljudi bi u budućnosti mogli da na recept dobiju univerzalni lijek protiv raznih bolesti, koji je ujedno i eliksir mladosti - tvrde sibirski naučnici.

Oni su, uspješno, na sebi isprobali preparat G5 ili tabletu mladosti!

Preparat G5 razrađen je kao lijek za cirozu jetre. Ali, ispostavilo se da je oblast njegove primjene mnogo šira.

Naučnici iz Naučno-istraživačkog instituta farmakologije u Tomsku blizu su stvaranju univerzalnog lijeka.

G5 ili "tableta mladosti" navodi koštanu srž da aktivno izrađuje matične ćelije, neophodne za regeneraciju svih bolesnih organa i tkiva.

Efektivnost preparata već je provjerilo na sebi nekoliko naučnika. Postoji pojam kao što je "međućelijski matriks" - kroz njega se dešava izbacivanje matične ćelije. Ovaj mehanizam je prirođan i mirno se vrši, posebno u mlađim godinama, kada sve rane lako zarastaju, i

čovjek lako izlazi na kraj sa bolestima. Postoji i teorija starenja i hroničnih oboljenja kada se ovaj "međućelijski matriks" poremeti. Preparat G5 rješava nekoliko zadataka: mijenja strukturu "međućelijskog matriksa", omogućava svim matičnim ćelijama da skoro neometano "šetaju" organizmom i svi procesi počinju da rade drugačije - objašnjavaju naučnici.

Ogled na miševima je pokazao da su glodari kojima nije davan ovaj preparat naglo starili. Ali, njihova "subraća" koja su dobila G5 živjela su dugo i do posljednjih dana bila su aktivna i zdrava.

Dužina ljudskog vijeka mnogo je veća od mišijeg pa zato istraživanje djelovanja ovog preparata kao sredstva protiv starenja može da traje dugo.

Veterani borbe protiv starosti kao što je akademik Vladimir Skulačov, koji je započeo slične eksperimente još krajem 60-ih godina prošlog vijeka, ističu da ima još mnogo posla do pobjede nad vremenom.

Ohrabrujuće je što preparat G5 ima širok spektar indikacija: od steriliteta do bolesti pluća. Za sada su se naučnici "zaustavili" samo na cirozi jetre.

To će pomoći da se brže izbaci lijek na tržište. Zvanična klinička ispitivanja G5 uz učešće dobrovoljaca počće već u novembru - navodi Glas Rusije. Ovaj preparat mogao bi da stigne u apoteke za par godina.

KORISNE ADRESE

NACIONALNA ORGANIZACIJA ZA RETKE BOLESTI SRBIJE (NORBS)

Adresa: Otona Župančića 12/38,
11070 Beograd, Srbija

web stranica: www.norbs.rs

HRVATSKI SAVEZ ZA RIJETKE BOLESTI

Adresa: Dom zdravlja Peščenica
10000 Zagreb, Hrvatska

web stranica: www.rijetke-bolesti.hr

E-mail: rijetke.bolesti@gmail.com

AGENTI ANOREKSIČNE MODELE TRAŽE NA KLINIKAMA

Mnoge modne agencije u potrazi za novom Twiggy bacile su oko na kliniku u kojoj se liječe djevojke sa poremećajem u ishrani u Švedskoj, navodi Daily Mail.

Doktorica Ana Marija af Sadenberg navela je da razni modni agenti opsjedaju njenu kliniku u Stokholmu, jer znaju da su djevojke tamo "veoma mršave". Ona navodi da je ovakav postupak krajnje odbojan i bizarn budući da šalje "pogrešne signale djevojkama koje su došle da izlječe svoj poremećaj".

Jedna od pacijentkinja kojoj su prišli bila je u invalidskim kolicima, jer je bila jako slaba i nije mogla da hoda. Incident koji se dogodio prošle godine natjerao je upravu klinike da promijeni pravila kada su u pitanju popodnevne šetnje pacijentkinja. Većina djevojaka kojima su prilazili su bile tinejdžerke.

Neke od pacijentkinja na klinici imaju veoma nizak indeks tjelesne težine i to čak 14, dok je kod zdrave žene normalan između 18,5 i 24,9.

Kritičari su saglasni u tome da se žene koje nose veličinu 0 ne bi smjele pojavljivati u reklamama i magazinima, pošto se mnogi tinejdžeri ugledaju na modele. Nedavno smo pisali i o sve većem trendu razmaka između butina koji tinejdžerke kopiraju i dovode sebe u opasnost od poremećaja u ishrani.

Ipak, i pored kritika, modna industrija na šokantne načine pokušava da nametne premršave manekenke, a očigledno im nije bio problem da ih potraži na klinikama. Vlada u Španiji je inače zakonom zabranila da se djevojke koje imaju BMI ispod 18 bave manekenstvom.

Preuzeto sa interneta

Anoreksija je težak gubitak apetita čiji su razlozi emocionalne prirode. Anorexia nervosa je poremećaj jedenja u središtu kojeg se nalazi preplavljujući strah od debljanja. Anoreksija ne nastaje zbog gubitka apetita već je riječ o borbi protiv gladi zbog stalno prisutnog i potpuno nerazumnog straha od debljanja koji ne popušta ni onda kad je mršavost dostigla takve razmjere da je ugrožen život bolesnika/ce. Iako je u središtu bolesti hrana, anoreksija je bolest uma. Često započinje relativno prirodnom željom za gubitkom nekoliko kilograma. No budući da dijete samo privremeno ublažavaju psihološke probleme koji se nalaze u pozadini, bez njih uskoro nemogući unos hrane se postupno svodi na najmanju moguću mjeru čime gube od 15 do 60% normalne tjelesne težine sve dok se jelo posve ne ukine.

ŽIVOT MALE BOGATAŠICE

“OBOŽAVAM DA BUDEM DRUGIMA ŠEF”

Kako izgleda život šestogodišnje milionerke Zahvaljujući brojnim nagradama na takmičenjima za ljepotu, učešću u reklamama, ali i svojim sopstvenim linijama nakita i šminke, šestogodišnja Izabela najmlađa je milionerka na svijetu.

Izabela Baret ima svega šest godina, a već je ovjenčana brojnim titulama za mis. Ona posjeduje više od 60 pari cipelica s visokim potpeticama, čitav garderober prepun haljina od kojih su neke vrijedne i 10 hiljada američkih dolara, a do glamuroznog života na visokoj nozi, u kojem nesputano uživa, stigla je isključivo sopstvenim trudom.

Svoju karijeru počela je maltene još kao beba, kao učesnica takmičenja za ljepotu "Toddler's and Tiaras", a od tada njena karijera ide isključivo uzlaznom putanjom.

-Nema ničeg lošeg u tome što sam milioner. Kome se to ne bi dopalo? Ja sam

velika zvijezda, imam svoju liniju nakita i obožavam da budem drugima šef. Nikad nisam bila gubitnik i skoro na svakom takmičenju za mis na kojem sam učestvovala odnosila sam pobjedu. Ipak, ono što najviše na svijetu volim su cipele. Imam preko 60 pari – ispričala je samopouzdana Izabela za "Daily Mirror".

Ova djevojčica ne bi uspjela bez silne podrške svoje majke, tridesetdevetogodišnje Suzane Baret, koja je suvlasnik Izabeline juvelirske kompanije. Upravo ona je pogurala svoju čerku u svijet šou-biznisa.

- Ne bih voljela da Izabela bude razmažena. Iako sam svjesna toga kako su prolazile te dječje zvijezde, kao što je Britni Spirs, ne bih željela da i sa mojom čerkom bude tako.

Međutim, ona toliko voli fine i luksuzne stvari, koje ja naprosto ne mogu da joj uskratim – priča Suzana.

Ona je, između ostalog, rekla:

- Pošto stalno putujemo od takmičenja do takmičenja, ona je razvila specifičan ukus prema glamuroznim hotelima sa pet zvjezdica i obožava kada je tretiraju s posebnim poštovanjem. Ponekad joj se desi da malkice poludi, pa je tako jednom naručila hranu u vrijednosti od 2.200 dolara. Nikad to nisu čizburger ili krompirići, već samo najskuplja jela poput file minjona ili jastoga. Znam da zvuči pretenciozno, ali meni je to zabavno. Njena ličnost je jednostavno takva – objašnjava ponosna mama.

Najveću svotu Izabela je zaradila od svoje "Glitz Girl" kolekcije sјajeva za usne, narukvice i trenerke od velura. Ipak, najveći dio novca koji zarađuje odlaže na glamuroznu garderobu.

- Moram da priznam, kad je Belin

izgled u pitanju, nimalo ne štedimo. To podrazumijeva izdatke za časove dikcije, šminkere, sprejove za samopotamnjivanje, ekstenzije za kosu, vještačke nokte i vještačke zamjene za mlijječne zube. Svaki njen performans mora da bude u stilu Brodveja, a svaki pojedinačni kostim je ručno šiven i košta minimum deset hiljada dolara. Jeste da smo u protekle dvije godine samo za prijave na takmičenja uložile više od pedeset hiljada dolara, ali se svaki cent isplatio – priča Suzana.

Ona, takođe, kaže da nije naporna majka.

- Ja samo pomažem Izabeli da ostvari svoje snove. Ako bi mi sutra rekla da želi da prestane da se bavi ovim, to bi bilo potpuno u redu – objasnila je majka mlade milionerke.

STRATEGIJE MANIPULACIJE LJUDIMA

PREUSMJERAVANJE PAŽNJE

Pažnju javnosti preusmjeravati sa važnih tema na nevažne. Prezaposliti javnost poplavom nebitnih informacija, da ljudi ne bi razmišljali i stekli osnovna saznanje u razumijevanju svijeta.

STVARANJE PROBLEMA

Te metode se nazivaju i „problem-reakcija-rješenje“. Treba stvoriti problem, da bi dio javnosti reagovao na njega.

Na primjer: izazvati i prenositi nasilje sa namjermom, da javnost lakše prihvati ograničavanje slobode, ekonomsku krizu ili da bi se opravdalo rušenje socijalne države.

POSTUPNOST PROMJENA

Da bi javnost pristala na neku neprihvatljivu mjeru, uvoditi je postepeno, „na kaščicu“, mjesecima i godinama.

Promjene, koje bi mogle da izazovu otpor, ako bi bile izvedene naglo i u kratkom vremenskom roku, biće sprovedene politikom malih koraka.

Svjet se tako vremenom mijenja, a da to ne budi svijest o promjenama.

ODLAGANJE

Još jedan način za pripremanje javnosti na nepopularne promjene je, da ih se najavljuje mnogo ranije, unaprijed.

Ljudi tako ne osjete odjednom svu težinu promjena, jer se prethodno privikavaju na samu ideju o promjeni. Sem toga i „zajednička nada u bolju budućnost“ olakšava njihovo prihvatanje.

UPOTREBA DJEĆIJEG JEZIKA

Kada se odraslima obraća kao da se govori djeci, postižemo dva korisna učinka: javnost potiskuje svoju kritičku svijest i poruka ima snažnije dejstvo na ljude.

Taj sugestivni mehanizam u velikoj mjeri se koristi i prilikom reklamiranja.

BUĐENJE EMOCIJA

Zloupotreba emocija je klasična tehnika, koja se koristi u izazivanju kratkog spoja, prilikom razumnog prosuđivanja. Kritičku svijest zamjenjuju emotivni impulsi (bijes, strah itd.) Upotreba emotivnog registra omogućava pristup nesvesnom, pa je kasnije moguće na tom nivou sprovesti ideje, želje, brige, bojažni ili pri-nudnu, ili pak izazvati određena ponašanja.

NEZNANJE

Siromašnjim slojevima treba onemogućiti pristup mehanizmima razumijevanja manipulacije njihovim pristankom. Kvalitet obrazovanja nižih društvenih slojeva treba da bude što slabiji ili ispod prosjeka, da bi ponor između obrazova-nja viših i nižih slojeva ostao nepremostiv.

VELIČANJE GLUPOSTI

Javnost treba podsticati u prihvatanju pro-ječnosti. Potrebno je ubjediti ljudi da je (in, u modi), poželjno biti glup, vulgaran i neuk. Istovremeno treba izazvati otpor prema kulturi i nauci.

STVARANJE OSJEĆAJA KRIVICE

Treba ubjediti svakog pojedinca da je samo i isključivo on odgovoran za sopstvenu nesreću, uslijed oskudnog znanja, ograničenih sposob-nosti, ili nedovoljnog truda. Tako nesiguran i potcijenjen pojedinac, opterećen osjećajem krivice, odustaće od traženja pravih uzroka svog položaja i pobune protiv ekonomskog sistema.

ZLOUPOTREBA ZNANJA

Brz razvoj nauke u poslednjih 50 godina stva-ra rastuću provaliju između znanja javnosti i onih koji ga posjeduju i koriste, vladajuće elite. „Sistem“, zaslugom biologije, neurobiologije i praktične psihologije, ima pristup naprednom znanju o čovjeku i na fizičkom i na psihičkom planu.

Preuzeto sa interneta

HUMANITARNE AKCIJE U BIH OD PLEMENITOSTI DO PREVARA

Da je sistem vrijednosti u BiH narušen potvrđuje sve veći broj malverzacija unutar humanitarnih akcija.

Čovjekovu najprirodniju potrebu da pomogne drugom u nevolji pojedinci su počeli zlopotrebjavati, pa humani ljudi s oprezom se odlučuju pomoći. Najčešće se zlopotrebjavaju djeca i bolesni, na koje je većina stanovništva uglavnom najosjetljivija.

Na sreću postoje i one humanitarne akcije kojima je jedina svrha i cilj pomoći onome kojemu je ta pomoć neophodna, piše Radio Slobodna Evropa.

Porodica Patković iz okoline Viteza jedna je od brojnih za koju je pokrenuta humanitarna akcija. U petočlanoj porodici niko nije zaposlen. Svo troje maloljetne djece je bolesno. Četveromjesečna beba rođena je s aktunim megakolonom, te samo za njenu posebnu ishranu neophodne su 64 marke dnevno. Među prvima pomoći im je pružilo udruženje Pomozi.ba, čiji ih aktivisti mjesečno posjećuju i dostavljaju sve što im je potrebno.

Almira Patković sjeća se prvog dolaska, za vrijeme kojeg je bila u bolnici sa tek rođenom bebom.

„Vjerujte, ja ne znam u tom momentu u kojem smislu su mi više pomogli – da me neko ne bi pogrešno shvatio – da li u finansijskom da li u psihičkom, jer sam više pošla da ludim – ne mogu me otpustiti, nemam čime bebu da hramim. Ovamo djeca bolesna od vlage, nemaju šta da jedu, a ja jela ne jela, to je manje bitno. Ali kad su mi rekli: 'Mama, bili su nam aktivisti i donijeli nam hrane', ma ja kad nisam vrištala po onoj bolnici“, priča Almira Patković.

Na stotine je humanitarnih akcija koje se svakodnevno pokreću za bolesne, siromašne i unesrećene građane BiH. Jednoj takvoj, za teško bolesnu djevojčicu u Srbiji, pridružili su se i građani BiH. Inicijator je bio bh. glumac Feđa Štukan, koji je do tada skupljeni novac za jednog beskućnika proslijedio za malu Tijanu:

„Onda se desila ta akcija koju je napravio Segej u Beogradu i koju je slučajno neko stavio na zid, na facebook, i pitao sam sve ljudе: 'Da li želite da prebacimo te pare Tijani?' Mi smo prebacili pare Tijani jer su se svi složili s tim. Tako je krenulo. Kasnije je otislo na tako jednu divnu stranu.“

Lični profit

S druge strane medalje, u državi apsurda kakva je BiH ni humanitarne akcije ne mogu biti samo to. Prevare i lažno predstavljanje – samo su dio iz široke lepeze malverzacija.

Osnivač Fondacije Pomozi.ba Elvir Karalić ističe kako ni oni nisu pošteđeni.

Nama su neke kutije za dobrotvorne priloge pokradene, neke su razbijene i uzet je novac, neko je došao i predstavio se kao član naše fondacije i odnio kutiju. A toga je puno. Mi smo nedavno pomogli i malome Elvedinu Deronjiću za kojeg je preko fudbalera naše reprezentacije skupljeno 30.000, da bi se nakon par dana opet pojavile akcije za tog malog – skuplja se tamo, skuplja se ovamo, neki računi iz Švicarske itd.

Moramo biti oprezni i moramo se boriti protiv toga – jer puno, puno novca ode na ta skupljanja koji nikada ne dođe do ljudi kojima je namijenjen“, upozorava Karalić.

Ni Feđu Štukana ne čude zloupotrebe humanitarnih akcija.

„Nije meni to neologično. Ima nas dosta takvih koji će iskoristiti sve za lični profit. To se ovdje vidi i baš je očigledno. Ne mogu da kažem da takve akcije ne očekujem od naših ljudi“, kaže Štukan.

Nakon samo 20 dana od početka akcija prodaje slikovnica i čestitki, od kojih su dio novca trebala dobiti djeca bez roditeljskog stranja u Domu Bješlave, akcija je prekinuta.

Vršilac dužnosti direktora ovog doma Seudin Đorđević objašnjava razloge zbog kojih nije želio nastaviti s akcijom:

„Ja sam tražio da se to radi na jednom mjestu, da to bude transparentno, da je na poleđini tačno iznos koji ide u svrhu novčane donacije djeci Dječijeg doma. Međutim, do mene su dopirale vijesti da se to ne radi onako kako treba, na jedan ljudski način – da su se građani zaustavljali po ulicama, da su se obilazile određene institucije itd., i čim sam ja o tome bio informisan, ja sam naložio da se raskinu ugovori. Sve je to što bi se moglo podvesti pod čistu zloupotrebu i manipulaciju određenih osoba.“

Većinu humanitarnih akcija građani uglavnom podržje, međutim, mnogi od njih ne vjeruju da novac uvijek dođe do onih kojima je namijenjen.

STRAŠNA SUDBINA: DJEVOJČICA ROĐENA BEZ OČIJU I NOSA, LJEKARI JE PRIPREMAJU ZA OPERACIJU

Cassidy je već imala nekoliko intervencija na licu, a sada je čeka najveća operacija zahvaljujući kojoj će imati nos.

Zbog rijetkog poremećaja djevojčica je rođena bez očiju i nosa, međutim kako nije imala drugih problema sa vitalnim organima djevojčica je uspjela da se izbori sa svim nedaćama u životu i sada se spremi za operaciju koja će joj promijeniti život.

Cassidy Hooper (16) je zbog rijetkog poremećaja rođena bez nosa i očiju. Ljekari su na porođaju bili šokirani. Međutim, pošto nije imala drugih zdravstvenih problema, ona je izrasla u energičnu tinejdžerku i vodi potpuno normalan život, piše Daily Mail.

“Njeno srce i mozak su normalni, sve je normalno”, kaže njena majka Susan. Cassidy je već imala nekoliko intervencija na licu, a sada je čeka najveća operacija zahvaljujući kojoj će imati nos. Hirurg David Matthews već godinama operiše Cassidy da bi joj napravio otvor na licu gdje će uskoro stajati nos.

Život ove tinejdžerke uprkos njenoj pozitivnoj energiji nije bio nimalo lak. Iako je pohađala specijalnu školu, zadirkivanja djece nisu izostala.

“Bilo je djece koja su je zadirkivala, ali pretpostavljam da svako dijete kroz to prolazi ma kako izgledalo”, kaže majka.

Cassidy životni san jeste da bude voditelj na radiju, a nedavno joj je jedan lokalni radio u Sjevernoj Karolini dozvolio da vodi program čitav sat.

OTAC I KĆER

Kći se žalila svom ocu na težak život i rekla kako ne zna više kako da se suprotstavi životnim problemima i teškoćama, kako nema više snage za borbu jer čim riješi jedan problem, već je pred njom drugi i teži od prethodnog.

Njen otac, koji je bio kuhar po zanimanju, odveo ju je u kuhinju. Uzeo je tri lonca, napunio ih vodom i stavio ih na vatru.

Za kratko vrijeme voda u posudama počela je da ključa. U prvi lonac je stavio šargarepu, u drugi jaje, a u treći nekoliko zrna kafe, zatim ih je ostavio da se kuhaju neko vrijeme.

Ćerka se nije mogla stranjiti, jer nije znala šta njen otac tim postupkom želi reći i dokazati.

Otac je isključio šporet, pa je izvadio šargarepu iz vode i stavio je u posudu, a isto je uradio sa jajetom i kafom. Pogledao je čerku i upitao: "Šta vidiš?"

"Vidim šargarepu, jaje i zrno kafe", rekla je.

Zatražio je od nje da opipa šargarepu i osjetila je da je šargarepa jako meka i krhkka. Onda je zatražio da oguli jaje i videla je da je ono tvrdo i skuhano.

Rekao joj je da pomiriše kafu, a ona se nasmiješila kad je osjetila njen bogati miris.

"Ali šta sve ovo treba da znači"? upitala je začuđeno.

"Znaj, kćeri moja, da su i šargarepa i jaje i

kafa prošli kroz isto stanje, boreći se sa istim neprijateljem "ključalom vodom", ali se svaki od njih suprotstavio na različit način.

Šargarepa je bila tvrda i jaka, ali je vrlo brzo omešala i oslabila u ključaloj vodi.

Jaje je čuvala njegova jaka ljudska, ali ne zadugo i ono se skuhalo u vreloj vodi i promijenilo iz tečnog u tvrdo stanje.

Dok je kafa sasvim drugačija. Njeno zrno je ostalo isto, naprotiv - ona je uspjela promijeniti vodu! A ti? Da li si šargarepa koja je naizgled jaka ali čim nađeš na manje prepreke i teškoće, oslabiš i gubiš snagu? Ili si jaje mekog srca koje, kada nađe na probleme, postaje jako. Tvoja "ljudska" spoljašnji izgled se ne mijenja, ali se mijenja tvoja unutrašnjost tako da tvoje srce postaje tvrdo, jako i gorko?

Ili si zrno kafe koje izmijeni vrelu vodu, a ona je izvor bola, tako što je čini ukusnom i daje joj lijep miris. Ako si kao zrno kafe, ti svoju okolinu činiš boljom, vrednijom, ti teškoću sebi olakšavaš tako da ona bude olakšica umjesto teškoće i problema, brige i tuge. Razmisli, kćeri, kako ćeš se suočiti sa svim problemima i teškoćama ovoga svijeta?"

UMRLA ŽENA KOMPJUTER

***U trenutku je računala koliko iznosi
7.686.369.774.870 x 2.465.099.745.779***

Malo je vjerovatno da ime Indijke koja je preminula znači nekome nešto, ali za njen nadimak ste sigurno čuli. Šakuntala Devi, ili "ljudski kompjuter", preminula je u 83. godini u Bangaloru.

ŠAKUNTALA DEVI

Priča počinje u njenoj trećoj godini, u rodnom Bangaloru, kada je njen otac, krotitelj lavova, otkrio da njegova čerka ima neverovatan talenat da pamti brojeve. Javne predstave počele su kad je imala šest godina i kada je iz polustračara krenula da obilazi svet.

- Postala sam hraničar svoje porodice, a to je ogromna odgovornost za jedno dijete - rekla je u jednom intervjuu. U jednom od tekstova o "ljudskom kompjuteru", profesor Artur Džensen sa Univerziteta Berkli rekao je da se ona od autističnog lika Dastina Hofmana u filmu "Kišni čovek" razlikuje po tome što

je "oprezna, ekstrovertna, ljubazna i artikulirana". On kaže da je Šakuntala Devi do svoje nevjerovatne vještine došla kroz uporno vježbanje i pripreme.

- Manipulisanje brojevima za nju je očigledno poput maternjeg jezika, dok je za većinu nas aritmetičko računanje u najboljem slučaju poput učenja stranog jezika u školi - rekao je Džensen.

Nevjerovatna Šakuntalina vještina: 1977 - izvadila 23. koren iz broja od 201 cifre za 50 sekundi; kompjuter Univak, istu operaciju je uradio za 62 sekunde 1980 - ušla je u Ginisovu knjigu rekorda pošto je pomnožila dva 13-cifrena broja,

dobila 26-cifreni rezultat za samo 28 sekundi ($7.686.369.774.870 \times 2.465.099.745.779 = 18.947.668.177.995.426.462.773.730$)

Davala je odgovore, jednom na BBC-u i drugi put na Univerzitetu u Rimu, koji su se razlikovali od onih koje su imali oni koji su joj postavljali zadatke, pri čemu je u oba slučaja ona bila u pravu.

Američki istraživač koji je proučavao njene sposobnosti pitao je da izračuna kubni korijen iz 61.629.875, i sedmi korijen iz 170.859.375. Dala je odgovore pre nego što je njegova supruga uspela da uključi štopericu.

ŠARENA STRANA

STOMAK

Dječak uleti u roditeljsku sobu i vidi svoju mamu na tati kako skače gore-dolje, gore-dolje. Roditelji su odmah prestali i dok se majka oblačila dječak je upita:
"Što ste ti i tata radili?"

A majka mu objašnjava:

"Znaš sine tata ti ima veliki trbuh pa se tu i tamo mama popne da ga pomogne tati izravnati..." "Pa mamice, uzalud trošiš svoje vrijeme. Kada si ti na poslu dolazi susjeda, klekne na koljena i opet ga napuše..."

ZLATNA RIBICA

Uhvatio sveštenik zlatnu ribicu, a ova će: „Ako me pustiš, ispunit ću ti dvije želje!“

Sveštenik pristane i reče: „Moja prva želja... Neću više da budem sveštenik!“

U tom trenu ribica mu uzme mantiju, baci je, pa kaže: „Dobro, više nisi sveštenik, hajde, reci mi drugu želju!“

Sveštenik: „Hoću da imam puno para, da ništa ne radim, samo da uživam...“

Ribica stane, zamisli se, uzme nazad mantiju, vrati mu je i prezriivo kaže: „Koga ti bolan zafrkavaš?!“

BOLNICA

Zove luđak bolnicu i kaže:

„Možete li provjeriti je li soba 10 slobodna?“

„Da, slobodna je. Zašto pitate?“

„ZNAČI, POBJEGAO SAM!!!!“

ISPRAĆAJ

Bosanac, Hercegovac i Crnogorac došli na kolodvor malo ranije, pa skoknuli "na po jednu". Međutim, malo se zarakijali, pa zakasnili na voz. Kad su istrčali na peron voz je već krenuo. Njih trojica potrče za vozom, i kao u svakom viku Crnogorac prvi odustane. Hercegovac trči još malo, pa i on stane. Ali Bosanac se zainatio, trči sve jače i jače, pruži ruku, dohvati neku štanglu, stisne, đipne, prekobaci se i uleti u voz k'o Indiana Džons. Ova dvojica zadihani i u čudu gledaju prizor, pa Crnogorac reče: „Aaaa viđu životinje, a samo je doša da nas isprati!“

IZGUBIO SAM VID, ALI NE I VIZIJU

Kenijski atletičar Henri Vanjoike je nakon moždanog udara oslepeo. Uprkos tome on je osvojio brojne medalje na sportskim takmičenjima i sada podržava slepe osobe da iskoriste svoje talente. Kada je Henri Vanjoike osamdesetih počeo da trči nije mogao ni da zamisli da će jednog dana učestvovati na Paraolimpijskim igrama. Danas ovaj obućar, koji je oborio tri svetska rekorda, u svetu važi za jednog od najboljih maratonaca sa oštećenim vidom.

Iznenada slijep

Vanjoike je rođen 1974. u neuglednom naselju u Kikuju, jednom ruralnom području u Keniji. U maju 1995. nakon što je završio srednju školu, Vanjoike je iznenada izgubio vid. Blagi moždani udar je oštetio očne živce. „Savsim normalno sam otišao u krevet i kada sam se sledećeg jutra probudio bio sam u potpunoj

tami. Od toga dana pa sve do danas, 17 godina kasnije, nikada više nisam ugledao svetlo dana“, priča Vanjoike. Nakon niza psiholoških savetovanja i terapija u jednoj misionarskoj bolnici, Vanjoike se uključio u program za rehabilitaciju na Tehničkom institutu za slepe u Mahakosu. Tamo je naučio da ponovo bude nezavisan i ponovo je počeo da se bavi atletikom. Učestvovao je u trci Olympic Day. To je sportsko takmičenje povodom dana osnivanja Međunarodnog olimpijskog komiteta.

To mu je omogućilo učešće u državnoj probnoj trci za Paraolimpijske igre 2000. u Sidneju na kojima je osvojio zlatnu medalju u utrci na 5.000 metara.

Mnoštvo medalja

Od tada je Vanjoike pobeđivao na lokalnim, ali i međunarodnim smotrama u atletici, isto kao i u maratonima organizovanim za osobe sa, ali i bez invaliditeta.

Preplavljen je medaljama i odlikovanjima. „Kada sam počeo, ljudima je bilo teško da shvate kada slep čovek kaže da može trčati. Nije bilo mnogo ljudi koji su verovali da zaista to i mogu“, kaže Vanjoike. „Neki čak smatraju da se pravim da sam slep. Nije bilo lako objasniti da se i ljudi bez vida mogu baviti mnogim stvarima.“

Džosef Kibunja, prijatelj iz obdaništa, Vanjoikeu je pomogao da ostvari svoj san i postane vrhunski sportista. Slijepi trkači imaju pratioca uz čiju pomoć savladavaju stazu. „Vanjoikea pozajem od kada imam deset godina. Kada se vratio iz Sidneja, gde je osvojio zlatnu medalju, pitao me je da li želim da mu se priključim.“

Vanjoike je učestvovao na raznim manifestacijama u dobrotvorne svrhe u Keniji. Time on posebno želi da pomogne siromašnima, osobama sa invaliditetom i drugima koji nisu tako privilegovani. Podržava i različite projekte u zemlji i inostranstvu, a osnovao je i sopstvenu fondaciju.

Ambicije i snovi

Iako je Vanjoike izgubio vid, njegove ambicije i snovi su ostali. „Izgubio sam vid ali ne i vizije. Zahvaljujem Bogu da mogu ispuniti sve svoje snove“, kaže ovaj atletičar.

Kroz svoju fondaciju on je imao mogućnost da mnogo putuje, da poseti škole i razgovara sa drugim osobama sa oštećenim vidom. Svojom sudbinom druge želi da ohrabri da se nikada ne predaju. Kod kuće, na svojoj farmi, Vanjoike hrani krave i sam ih muze. Ovaj otac četvoro dece želi da pokaže svetu da invaliditet ne znači i nemogućnost da se određene stvari rade. „I ljudi sa invaliditetom su u stanju da koriste svoje talente“, dodaje Vanjoike.

